

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **M. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 maja 2026 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza
od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt V KK 117/26.**

UZASADNIENIE

Obrońca M. J., na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od udziału w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy z uwagi na istnienie okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności tego sędziego.

Podstawę swego wniosku jego autor upatruje w tym, że SSN Stanisław Stankiewicz został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), co powoduje, że udział tego sędziego w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy mógłby prowadzić do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, art. 47 KPP UE oraz standardu konstytucyjnego z

art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, ale także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Nadto, obrońca podniósł, że we wniesionej kasacji sformułowany został m.in. zarzut dotyczący wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na nienależytą obsadę sądu w związku z udziałem w składzie sędziów powołanych na urząd sędziego w następstwie wniosku KRS ukształtowanej w trybie wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

W myśl art. 41 § 1 k.p.k. sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. W sposób oczywisty z tego rodzaju sytuacją mamy do czynienia w rozpatrywanej sprawie.

Biorąc udział w rozpoznaniu niniejszej sprawy sędzia Sądu Najwyższego Stanisław Stankiewicz, jak słusznie wywodzi obrońca, musiałby rozstrzygać co do podnoszonego w kasacji zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na nienależytą obsadę Sądu odwoławczego, wobec tego, że w jego składzie zasiadali sędziowie powołani na urząd sędziego na wniosek KRS, którą ukształtowano na mocy wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., samemu będąc powołanym na urząd sędziego Sądu Najwyższego właśnie z udziałem kwestionowanej KRS. Tym samym SSN Stanisław Stankiewicz wypowiadałby się odnośnie do okoliczności, która i jego bezpośrednio dotyczy. Tego rodzaju sytuacja w odbiorze zewnętrznym mogłaby zostać odczytana jako postąpienie nieutrwalające obrazu sądu jako działającego w warunkach bezstronności.

Sąd Najwyższy w składzie niniejszym popiera ponadto ten kierunek wykładni, stosownie do którego przepis art. 41 § 1 k.p.k. musi być interpretowany w taki sposób, aby gwarantować stronie prawo do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. Uwzględnić więc należy to, czy rozpoznanie sprawy przez określonego sędziego będzie stanowiło o realizacji standardu niezależności i bezstronności, który jest gwarantowany przez przepisy art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPCz i art. 47 Karty Praw

Podstawowych (por. np. postanowienie SN z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22).

Nie może budzić wątpliwości, że udział SSN Stanisława Stankiewicza w składzie sądu rozstrzygającym przedmiotową sprawę prowadzić może do naruszenia wskazanych standardów, właśnie z uwagi na to, że został on powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Nadto, w świetle pierwszej z przywołanych uchwał nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Podkreślić również trzeba, że każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz. Prowadzi też do naruszenia standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Wyłączenie SSN Stanisława Stankiewicza od udziału w rozpatrywaniu przedmiotowej sprawy spowoduje więc wyeliminowanie wszelkich mogących powstać wątpliwości w zakresie zapewnienia skazanemu prawa do rozpoznania jego sprawy w postępowaniu kasacyjnym przez niezawisły i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych i art. 6 ust. 1 EKPCz (por. np. postanowienia SN: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21 czy z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22).

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]